

ETH DIARI

Numerò 86
Dimèrcles 21 d'abriu 1999

HUELHETON

DIARI

D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

CROÀCIA DENÓNCIE ENA ONU ERA ENTRADA DE SOLDADI IOGOSLAUS EN ZÒNA DESMILITARIZADA

Croàcia denuncièc deuant deth Conselh de Seguretat dera ONU era incursion hèta ores abantes per uns 200 e 300 soldadi der exercit iogoslau ena zòna desmilitarizada de Prevlaka, jos eth contròtle de Nacions Unides en extrèm sud deth país. Peth sòn costat, eth president rus, Boris Ieltsin, en un cambi d'actitud, afirmèc que Rússia non pòt trincar tamb es principaus poténcies mondias. Semble

qu'eth Kremlin vò restablir era coesion des sòns aliadi e atrendir eth plaçament de Iogoslàvia entà afortir eth sòn papèr mediator.

Totun açò, Rússia, aliada des sèrbis, s'opòse energicament as bombardaments dera OTAN en Iogoslàvia.

D'aute costat, era OTAN concentrèc es atacs des darrères 24 ores enes fòrces de tèrra sèrbies en Kosòvo e en dièrsi objectius fixes: potzi de petròli e hilats de transmissions, en dièrses localitats iogoslaves.

Un totau de 27 objectius sigueren atacadi, entre es quas "veïculs militars e blindadi" des fòrces iogoslaves laguens de Kosòvo. Es avions aliats tanben bombardèren ua vintea d'objectius estrategics plaçadi en dièrsi punts de Iogoslàvia, entre es quaus, depòsits de combustible, hilats de transmissions e vies de comunicacion.

ERA GUÈRRA DE KOSÒVO AURÀ UN IMPACTE ECONOMIC NEGATIU SUS ETH SUD-ÈST D'EUROPA, SEGONTES ER FMI

Era guèrra afectarà totes es economies deth sud-èst d'Europa, segontes qu'avertís eth Hons Monetari Internacionau (FMI) en sòn informe sus es perspectiues dera economia mondial difonut ager, qu'alludís quauqui còps ath conflicte.

"Eth conflicte ena Republica federau de Iogoslàvia (RFI) aurà impactes severs enes païsi vesins e mès àmpliament en auti païsi deth sud-èst d'Europa", afirma er FMI.

Era afluència de refugiadi afectarà es economies d'Albània e Macedònia e eth conflicte amendirà es fluxes comerciaus entre Iogoslàvia, Bulgària e Romania, a traucers "d'ua interopcion des transpòrts e un temor des inversors" Croàcia tanben patirà ua quieguda en torisme, hig er informe. Er FMI e eth Banc Mondial (BM) trabalhen actuament en ua avaloracion des "besonhs financers des païsi dera region des Balcans".

A peticion de França, se prevé era celebracion d'ua conferéncia de païsi que dan, er FMI e eth BM, ath margen dera amassada des institucions multilateraus, era pròpleu setmana en Washington, rebrembe eth Hons. França a prepausat qu'es creditors bilateraus deth Club de París autregen ua moratòria de dus ans sus es deutes d'Albània

e de Macedònia.

Ath delà, eth BM ja a anonciat dièrses ajudes (donacions e projèctes de prèstes) per ua soma totau de 72 milions de dolars entà ajudar es refugiadi e particularment a Albània. Eth deute albanés apuge a 900 milions de dolars e eth de Macedònia a 1.200 milions de dolars.

ETH PRESIDENT DETH PARLAMENT REGIONAU DE BRUSSELLES AFIRME QU'ERA GUÈRRA DEMÒSTRE ER AFLAQUIMENT D'EUROPA

Eth president deth Parlament regionau de Brusselles, Armand de Decker, manifestèc en Madrid qu'es eveniments bellics que i a en Kosòvo demòstren er aflaquiment d'Europa.

"Eth mèn sentiment mès profund ei qu'es eveniments mès recentis de Kosòvo demòstren qu'existís massa pòga Europa -senahalèc. S'existiguésse ua politica exteriora e defensa comuna en Europa, es eveniments probablament qu'aurien estat fòrça desparièrs". "Es europèus, un viatge mès, mos auem deishat manipular pera grana poténcia americana e jo m'auessa estimat auer un màger pes europèu en tot açò", higec.

COLLABORACIONS PERSONAUS

KOSÒVO

Era guèrra de Kosòvo ei presenta dia darrèr de dia enes nòstes cases; la vedem ena television en tot sopam, dinam o demoram eth nòste programa favorit. Ei ua naua dimension des guèrras que, dempús dera d'Irak, a convertit en espectacle era destruccion e era massacre. Es chiffres son tant espauridores que cau remontà-se as deportacions de judius pes alemans, ena Segona Guèrra Mondial, tà trobar precedents en cruditat e barbàrie. Trèns cargats de hemnes e mainatges que son expulsats des sòns territòris per pertàner a ua ètnia disparièra, òmes assassinats a sang heireda dauant es sòns hilhs, hòsses comunes qu'amagaràn es orrors de pagesi qu'an perdut era vida, victimes d'èster part d'un país qu'ath long dera sua istòria non a sabut trobar er equilibri que da era tolerància e eth civisme. Es Balcans son "eth polvorin d'Europa"; ua frasa que ja s'a hèt coneishuda per èster utilizada en articles e titulars, e qu'illustre era istòria conflictiva d'aguest cornèr deth nòste continent.

Es pactes resultants dera Prumèra Guèrra Mondial, era fictícia amalgama etnica des tempsi de Tito, e un dictador coma Milosevic, capaç de profitar eth nacionalisme mès irracional coma via de conserva-

cion deth sòn poder personau, an estat es èishi d'un conflicte que se previè long e damb nautes possibilitats d'estiené-se per Macedònia e Albània, païsi mès praubi que Kosòvo e qu'ara supòrten un aute conflicte latent, damb era acumulacion de refugiats que desequilibren eth precari equilibri etnic, com en Macedònia, o er economic en cas d'Albània.

Tot amassa un autentic desastre qu'es ciutadans d'a pè dificilment podiem preveir ne podem comprèner mès que, totun, mos i acostumam damb facilitat, vista era guèrra com un simple document televisiu que mos acompanhe entre es publicitats d'automobils e perhums, e a on es imatges plies de patetisme acaben per convertí-se en un aram tà pescar mèla audiéncia laguens dera particulara "guèrra des mediàs". Ei ua esquizofrènia d'un mon que sembla auer perdut eth nòrd e ei incapaç d'arturar un indesirable com Milosevic, sense auer de despèner ues chiffres en materiau de guèrra, que d'auer estat invertides en Africa auessen solucionat hame e problèms de desenvolupament tà molti milions de personas. Un remoquet de Forges simulaue dus presidents de multinacionau calculant es guanhs dera venda de materiau de guèrra, en tot somà-

i es beneficis dera reconstruccion deth sarrabastalh causat pes bombes, donc, e ara fin, tot eth dolor d'aguesta guèrra tanben acabarà comptabilizat enes numeròs comptables de quauques empreses, americanes o europèes.

A lamentar tanben, e en casa nòsta, toti es politics e non-politics profittats, que vòlen hèr similis demagogics damb eth problèma de Kosòvo e l'utilizen coma arma o coma insult. Tanplan que resulte penós e ei ua desconsideracion damb tot eth aqueth drama umanitari. Totun, cau mefidà-se de toti aqueri que jòguen e utilizen es 'pàtries' coma element absolutista e intransigent, en un mon qu'entre definitivament ena globalizacion e eth mestissatge. Es problèms etnics se van a repetir en Europa damb es importantes masses d'emigrants qu'arriben e arribaràn deth nòrd d'Àfrica, dera Euròpa der Èst o dera malauta Rússia. Per tant, serà transcendentau qu'en aguest nau sègle sabèsqum en hortir es democràcies e créisher en tolerància. Er aute camin, eth dera exclusion, eth dera ètnia, eth dera raça, ei eth que va de cap ar abisme de Kosòvo.

Francesc Boya

AJUDEM ETH PÒBLE DE KOSÒVO

CAMPANHA D'ARREMASSADA DE MATERIAU D'URGÈNCIA ENTÀS REFUGIATS KOSOVARS

Òli de girasol
Legums sequi
Lèit en povàs
Cacao en povàs
Sucre
Sabon en pastilha
Chucs de fruta en tetra brik

Fruts sequi
Lèit infantil en povàs
Hariats (papillas)
Compreses
Borrasetes (pañales)
Pasta de sopa

En LES e BOSSÒST, enes parcs de Pompièrs deth 21 d'abriu enquiath 7 de mai, de 18.00 enquiath 21.00 ores.

En VIELHA, en carrèr Sarruièra, 12 (baishi), ath cant dera oficina de torisme. Botigues de comestibles e supermercats junhuts ara campanha.

Deth 21 d'abriu enquiath 15 de mai,

Compde corrent:

2100 0679 16 0200470241 CIEMEN Acció Solidària
0182 2370 46 0010022227 Crèu Ròja (Victimes Iogoslàvia)

**Non sonque auem de besonh es tòns sòs,
senon tanben eth tònn trabalh, eth tònn
temps e era tua illusion.**

Telefona-mos

tath 973 64 01 10 o 973 64 18 01

Organize: Ajuntament de Vielha-Mijaran
Collabòre: Conselh Generau d'Aran

RESULTATS DETH IIIau TROFÈU DE KARATE PALAI DE GÈU DETH 17/4/99

Participaires: 45
Edats: de 6 enqua 15 ans
Clubs: Palai de Gèu (Karate Aran), G.E.R. (Pònt de Suert), Albesa, Dinamics (Lhèida), Castellserà, Natació Tàrraga.
Arbitres oficials: Francisco Romero, Fernando Llamas e Angel Mateo
Federacions o associacions participants: Federació Lleidatana, Federació Catalana Karate e Karate Kyokushinkai Espanya

Resultats:

Benjamin A (6 e 7 ans)

1èr: ADRIAN MILLAN (Palai)
2au: ALEX ESCRIBUOLA (Palai)
3au: MONICA ROBLES (Palai)
3au: POL CASABAYO (Palai)

Infantils (12 e 13)

1èr: BERNARDO UBAL (Dinamics)
2au: ROGER TREBUAIN (Albesa)
3au: MANUEL FERNÁNDEZ (Palai)

Benjamin B (8 e 9 ans)

1èr: PEDRO BARAHONA (Dinamics)
2au: ISABEL REY (Palai)
3au: ALEXANDER LORENTE (Palai)
3au: GABRIEL ESPADA (G.E.R.)

Juvenil masculin (14 e 15)

1èr: FREDERIK SAVALI (Albesa)
2au: SAMUEL BERMUDO (Palai)
3au: RAUL NIETO (Palai)

Alevins (10 e 11 ans)

1èr: JONATHAN HERNÁNDEZ (Dinamics)
2au: AARON MORENTE (Palai)
3au: YAIZA MATEO (Palai)
3au: MIGUEL BOTANCH (Albesa)

Juvenil femenin (14 e 15)

1èra: PATRICIA GARCIA (Palai)
2au: ARANTXA MONTERO (Palai)
3au: LAIA CASTELLARNAU (G.E.R.)

ERA UE DARÀ DUES PASSES ENTÀ DEUANT EN COMÈRÇ ELECTRONIC

Era Union Europèa se dispòse a dar dues passes endauant ena promocion deth comèrç electronic tamb era adopcion de dues mesures plan demorades que facilitarà es negòcis realizadi per miei d'Internet.

Ua des nòrmes darà validitat legau as 'signatures electroniques', un còdi tengut entà assegurar qu'es transaccions en hilat son autenticas e confidenciaus.

Es ministres de telecomunicacions dera UE, que discrepauen sus era mesura, apraièren ara fin es sues diferències e se cre qu'acordaràn un tèxte dijaus en Luxemborg.

Era dusau iniciatiua ei un polemic conjunt de regulacions sus eth comèrç electronic que se poderie aprovar dijaus per ua comission deth Parlament Europèu, en tot hèr planèr eth camin entara sua sancion peth plenari dera assemblèa en mai.

Es signatures electroniques, produïdes a traucers de tecnologies com era criptografia, permeten as individús determinar era origina des donades en linha e verificar s'an estat cambiadi.

Eth borrador dera directiua dera UE harie qu'es signatures electroniques siguessen leugament equivalentes as signatures escrites a man s'an estat apropiadament certificades per tresaus parts.

Quan es 15 ministres de telecomunicacions

dera UE discutiren era mesura en noveme, non artenheren a resòlver s'ère de besonh requeriments tecnicos especifics entàs equips e programes tengudi entà crear e verificar es signatures.

Païsi com França, Alemanha e Itàlia argumentèren a favor, en tot que d'alti com Gran Bretanha, Finlàndia, Suècia e Olanda dideren qu'era tecnologia auie de restar liurada ath mercat.

Foncionaris dera UE dideren qu'es govèrns an negociat ara un compromís que mercarà quauqui requisits mès deisharà as companhies elegir era tecnologia que volguen.

En çò que tòque ath conjunt de regulacions, quaqu'uns des tèmes que tracte son era situacion legau des consomidors e companhies que hèn negòcis en Internet, en tot fixar règles en airaus com era publicitat, es contractes electronics, era responsabilitat e es estandars professionaus.

Era principau controvèrsia tanh a qui a de regular es vendes en hilat: eth país d'origina o eth de recebuda.

Era legislacion establís eth principi basic de qu'es companhies aurien d'èster regulades peth país en quau son establides. Totun, es cromptadors poderien invocar leis de proteccion tath consomidor deth sòn pròpri país se non son contenti tamb era croma.

Era Unesco receberà en mai er informe sus eth romanic de Boí

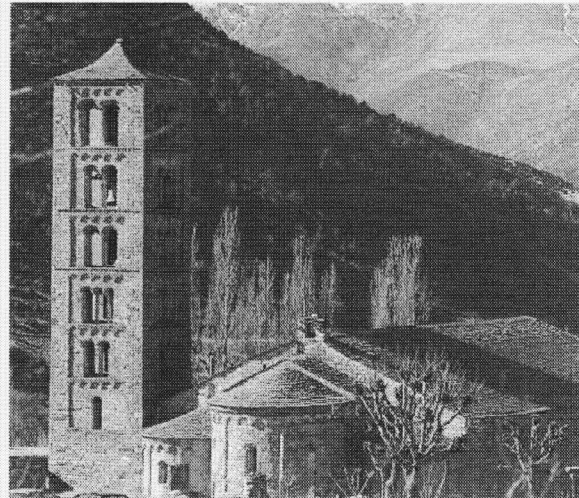
Era Deputacion de Lhèida presentarà eth pròplèu mes de mai er informe definitiu entà arténher qu'era Unesco declare Patrimòni dera Umanitat eth conjunt de glèises romaniques dera Val de Boí, segontes confirmèc era directora deth projècte, Mari Carmen Polo.

Eth dossièr constarà de quate volumes enes quaus se justifique que "er auviatge artistic-arquitectonic dera Val de Boí ei autentic, originau e, per tant, unic en mon", segontes es maishes hònts.

Era candidatura dera Deputacion de Lhèida sage demostrar qu'es de Boí "son es autenticas glèises cristianes d'estil romanic qu'an estat dubèrtes ath culte e que s'encastren en un paisatge culturau e en un ambit urbanistic que les presèrve totaument".

Aguestes teories s'an hèt publicas ena presentacion deth libre *El romànic de la Vall de Boí*, deth quau son autores Mari Carmen Polo e Rosario Fontova, editat pera Deputacion de Lhèida en catalan, castelhan e anglès.

Eth president dera corporacion provinciau lheidatana, Josep Grau, expliquèc qu'aguest libre s'adjunhurà ar informe que se presentarà deuant dera Unesco e manifestèc era sua confiança en que en "deseme deth pròplèu an poguem celebrar en totes es marques de Lhèida era declaracion deth romanic de Boí coma Patrimòni dera Umanitat".

AGUEST EI UN ESPACI A ON I PÒT AUER ETH SÒN ANONCI. TRUCATZ-MOS E MOS L'ENCOMANATZ, NOSATI LI HARAM ERA COMPOSICION GRAFICA, ERA TRADUCCION E TOT AQUERÒ QUE CALGUE, PETH MADEISH PRÈTZ. CADA MODUL (6,8 cm x 5 cm) A UN PRÈTZ DE 3.000 PESSETES MÈS IVA. TELEFON 973 64 17 72

Edite ETH DIARI
Familia Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA
Aula Europa des Pirinèus (Val d'Aran)
Carrèr Doctor Manel Vidal
locau num 5
(Darrèr edifici/ Ath cant der Espitau)
25530 Vielha-Val d'Aran
Telefon: 973641772
Fax: 973640871
E-mail: vivenciaaranesa@ctv.es

Editor e director: Joan-Ramon Colomines-Companys.
e-mail: jrcc@apdo.com

Informatica e dèssenh: Marc Colomines i Nadal.

Equip de correctors: Pilar Barés e Xavier Gutierrez.

Equip comerciau: Ramon Agulló i Teixidor.

Impression: Xerox's Document Center 220 ST d'ETH DIARI
en Vielha. Tirada: 1000 exemplars.

ETH DIARI

HUELHETON DE SOSCRIPCION

NÒM E COGNÒMS _____

DOMICILI _____

CP _____ POBLACION _____

Senhalatz tamb ua (x) era modalitat de pagament que vos estimatz:

Rebut per banc o Caisha d'estauvis

Chèc adjunt

Banc / Caisha _____ Domicili dera agència _____

Poblacion dera agència _____

_____|_____|_____|_____|_____|_____|_____|_____|_____|_____|
Còdi Banc Còdi Agènc D.C. Num. compde o libreta

____/____/____
Data

Signatura

FAX: 973 64 08 71

Telefon 973 641772

ADREÇA: Carrèr Doctor Manel Vidal. Locau 5, darrèr der edifici.
25530 VIELHA

Prètz: 19.720 ptes IVA includit.
Includís: Soscripcion annau (diari, mès 5 especiaus).
Distribucion en casa o recuelhuda en quidòsc.
Dèhora dera Val d'Aran
Enviament per corrèu: 7.400 ptes.